

FAKTA OM LEVERN OCH TUNNTARMEN

LEVERN – KROPPENS KEMISKA FABRIK

FUNKTION

Levern är kroppens största körtel. I levern tillverkas ämnen som behövs för att bryta ner födan. Ett av dessa ämnen är galla som lagras i gallblåsan för vidare transport via stora gallgången till tolvfingertarmen, där den verkar fettnedbrytande. Näringsämnen sugas sedan upp av tarmväggarna, omvandlas och lagras i levern i form av kolhydrater, protein och fett. Levern behövs också för vitamin- och hormonsättningen, för att blodet ska kunna koagulera samtidigt som den har viktiga avgiftande funktioner. Levers reservkapacitet är mycket stor och den har en fantastisk förmåga till nybildning. Om 50% av levern opereras bort har leverns storlek efter sex månader blivit normal igen.

LEVERSVIKT

Det finns många orsaker till att leverns funktioner sviktar. Förutom bakomliggande sjukdomar kan även förgiftningar vara en orsak till leverskador. Symptomen vid leversvikt varierar. Trötthet, gulfärgning av hud och ögonvitor (gulsot), mörk urin, feberattacker, smärtor från levertrakten, blödningar från magtarmkanalen, vätskeansamling i buken, samt svår klåda är klassiska tecken.

TRANSPLANTATION

En transplantation är den enda behandlingen vid svår leversvikt till följd av

- medfödda missbildningar i lever och gallvägar
- kronisk leversjukdom på grund av så kallade autoimmuna sjukdomar som primär biliär cirrhos och skleroserande kolangit
- leverskada till följd av leverinflammation på grund av virussjukdomar såsom hepatit B och C
- levercellscancer
- akut leversvikt, utlöst av läkemedel, virussjukdomar och ämnesomsättningsrubbningsrubbningar.

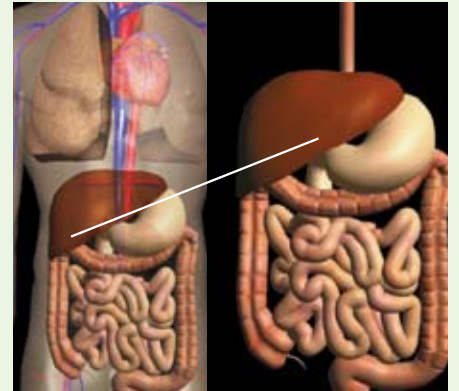
OPERATION

Den sjuka levern ersätts av en hel eller i vissa fall en delad lever. De senaste åren har man också börjat med att operera endast en del av levern från levande givare. Till exempel kan en vuxen ge en del av sin lever till sitt barn.

RESULTAT

Resultaten efter en levertransplantation är idag mycket goda och de flesta patienterna kan återgå till ett aktivt liv med bra livskvalitet. Efter fem år fungerar cirka 80% av de transplanterade.

(forts.)

Sarah, räddades till livet genom en levertransplantation vid tio månaders ålder.

”Jag var ju så ung när jag fick en ny lever att jag inte kommer ihåg något från den tiden. Men jag har funderat mycket. På pojken som donerade den, på hur föräldrarna reagerade, på hur operationen utfördes och hur läkarna var mot mig. Om de var lika gulliga då som de är mot mig idag. De brukar kolla mig noga på sjukhuset i Huddinge en gång om året. Sedan går jag på lite enklare kontroller, men det är inte ofta. Jag fick hela levern och den växer ju med mig.

Vi som har fått en ny lever och våra anhöriga har en liten träff en gång om året där vi kan prata. Man känner ett bra stöd där. Men jag lever och känner mig som alla andra. Mäniskor runt omkring mig kan vara lite nyfikna. Men de frågar ju inte så oerhört mycket. Jag hoppas och tror att jag kommer hålla mig frisk. Det är ju jätteviktigt med donation. Och jag hoppas att alla människor ska tänka och ta tag i det, och prata med andra om det här.”

FAKTA OM LEVERN OCH TUNNTARMEN

TUNNTARMEN – KROPPENS NÄRINGSUPPTAG

Tunntarmen är cirka sex meter lång. I tarmväggen finns körtlar som producerar tarmsaft, vilken behövs för nedbrytningen av äggviteämnen, kolhydrater och fett. Tarmens viktigaste funktion är att ta upp näring och vätska. Då tunntarmen inte fungerar måste patienten få all sin näring via dropp vilket kan leda till komplikationer såsom livshotande infektioner och leversvikt.

TRANSPLANTATION OCH RESULTAT

Tarmtransplantation är en relativ ny behandling. Man kan byta enbart tarmen eller byta den i kombination med andra organ, en så kallad multivisceral transplantation. Endast ett fåtal tunntarmstransplantationer har utförts i Norden. Resultaten har markant förbättrats tack vara bättre immundämpande mediciner. Av de patienter som lever sex månader efter transplantationen så kan närmare 80% återgå till ett i stort sett normalt liv.

Du hittar aktuell statistik om transplanterade organ på www.donationsradet.se.